

KRUIPNIEUWS 2

**PERIODIEK VAN DE SJOC,
PLANTENSOCIOLOGISCHE
WERKGROEP VAN DE NJN**

**JAARGANG 68
NUMMER 2, MEI 2007**

Colofon

Het Kruipnieuws is het tijdschrift van de plantensociologische werkgroep (Sjoc) van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (NJJN). Hierin verschijnen onder andere verslagen van activiteiten en onderzoeken.

De Sjoc is een van de 5 werkgroepen van de NJN. De NJN is een vereniging voor en door jongeren van 12 tot en met 25 jaar die geïnteresseerd zijn in de natuur. Er zijn 34 afdelingen verspreid over Nederland die in de weekenden excursies organiseren naar natuurgebieden in de omgeving. Tijdens schoolvakanties of lange weekeinden kan je op kamp. In de zomer zijn er zomerkampen in Nederland en in het buitenland.

Kijk voor meer informatie op www.njn.nl!

Lid worden van de Sjoc: voor NJN-leden bedraagt het lidmaatschapsgeld 3,50 euro, voor anderen 5,00 euro. Maak dit bedrag over op giro 476009 t.n.v. SJOC werkgroep te 's Hertogenbosch.

Als **donateur** van de Sjoc kan je ook het Kruipnieuws ontvangen. Dit kan door 6,80 euro over te maken op de hierboven genoemde girorekening.

Adreswijzigingen kan je doorgeven aan de penningmeester, Maartje Neerhoff [maartje.neerhoff at gmail.com](mailto:maartje.neerhoff@gmail.com)

Inhoud

Hoi iedereen,.....	3
Lastige plantenfamilies	4
Orchideeënkadercursus	6
SJOC'en in de jaren 60	7
De favoriete plant van Renske	10
Foto-impressie van Paka St. Martens-Voeren.....	12
Viltkruid.....	13
Het voordeel van de EHS voor planten.....	14
Convo Pika Nieuwkoop	16
Het SJOC-lied.....	18
Het Sjocbestuur van 2007.....	Error! Bookmark not defined.

Hoi iedereen,

Het is wat, de combinatie van mooi weer en twee redaccen die twee uur treinen bij elkaar vandaan wonen. Tja, dan heb je de keuze tussen op excursie gaan of het Kruipnieuws gaan maken. Gelukkig bestaat er e-mail, zodat het Kruipnieuws niet in gevaar komt of vreselijk vertraagd in jullie brievenbus verschijnt. We wilden geen zwaar teleurgestelde Sjoccers, dus nu werken we allebei 's avonds aan het Kruipnieuws, ver verwijderd van elkaar, via de mail. Sommige uitvindingen zijn toch zo slecht nog niet...

En zo is het toch nog goedgekomen. Ondanks alle verleidingen die de lente en het heerlijke weer brengen ligt het 2^e Kruipnieuws voor jullie neus. Uren en uren hebben we opgesloten gezeten in onze warme, benauwde zolderkamertjes. Met het PAKA en MEIKA als een fijne herinnering en het PIKA Nieuwkoop en de zomerkampen in het vooruitzicht als extra motivatie is het helemaal goedgekomen.

Wij hopen dat jullie veel plezier hebben met dit Kruipnieuws. Het Kruipnieuws is met liefde en enthousiasme gemaakt.

Sjocse!

Froukje en Leonie

Lastige plantenfamilies

Fons van der Plas

Voor de nerds onder ons die wel eens méér willen leren dan alleen namen van orchideeën, boterbloemen en rozen is er nu een rubriek om eindelijk eens al die ontoegankelijke plantensoorten te leren. Kennis waarmee je je kunt onderscheiden van al die natuurbelevers die alom zijn tegenwoordig. Gesprekken voeren met anderen waar gewone zielen helemaal niets van begrijpen? Het doel van elke nerd.

Deel 3: Russenfamilie – Juncaceae

Aan sommige plantensoorten werden in lang vervlogen, schimmige tijden geheime krachten toegekend, vanwege hun schoonheid. De beroemde Chinese keizer Xiugu bijvoorbeeld liet zijn hele paleis versieren met lususbloemen. Deze bloem werd niet alleen als de mooiste plant van China gezien, maar ook als een geluksbrenger, een medicijn tegen verkoudheid, migraine, slapeloosheid, en zelfs als wondermiddel tegen zweetvoeten.

Maar er zijn meer planten die door mensen verheerlijkt worden. Zo bestaat Monets halve oeuvre uit meterslange doeken van waterlelies, hadden vele volken goden voor de wijn of goden voor de landbouw, welke respectievelijk met druiven en granen werden afgebeeld, en kregen Romeinen die een grootse daad verricht hadden een laurierkrans, een krans met de bladeren van de edelste allirbomen. Ja, bijna elke plant had wel een apart plaatsje in het hart van de mensen vanwege zijn schoonheid, helende effecten of eetbaarheid.

Niets van dat al ging op voor de russen. Russen bezitten niet de minste schoonheid. Russen zijn niet lekker en ze hebben geen enkele helende werking. Russen zien erdoor hun sprietachtige vorm uit als spiesen die uit de donkere aarde steken. Zo luguber en taai dat zelfs een koe met zijn vier magen er het liefst met een wijde boog omheen loopt. De rus, kortom, is nergens nuttig voor, een ziekte voor de mensheid, een onheilsbrenger die boeren slapeloze nachten bezorgd...

Slechts een kleine groep mensachtigen kan deze plantenfamilie waarderen. Deze hebzuchtige wezentjes, met hun jeugdige lijfjes, vlechtjes en loupjes, zijn slechts één drug uit: impressies.

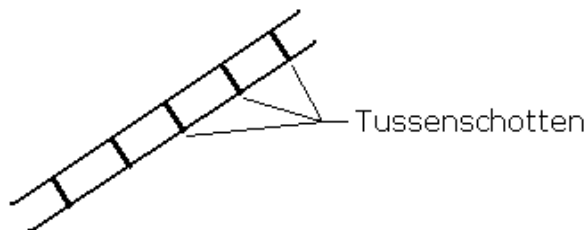
Elke plant willen ze zien, van de mooiste adonis tot de lelijkste rus. Maar ze hebben een sterke voorkeur voor zeldzame planten, planten die hen het gevoel geven verheven te zijn boven hun soortgenoten. En die zijn er onder de russen.

Russen hebben een sprietachtig uiterlijk. De sprietten van russen zijn meestal een stuk taaier en stijver dan die van de twee andere

sprietachtige families: grassen en cypergrassen. Verder onderscheiden ze zich van deze families doordat ze heuse crocusachtige bloemblaadjes hebben: twee kransen van drie bloemblaadjes. Opvallend zijn de bloemen echter niet: ze worden nooit groter dan een centimeter en hebben een groen- of bruinachtige kleur.

Binnen de russenfamilie zijn er een aantal belangrijke kenmerken om de geslachten en soorten uitelkaar te houden. Eén belangrijk kenmerk is de aan- of afwezigheid van haren op de bladeren. Veldbiezen, één van de twee geslachten van de familie, hebben sterk behaarde bladeren. Het geslacht van de Russen heeft alleen kale, sprietige bladeren.

Een ander belangrijk kenmerk om soorten te onderscheiden is de vulling van de bladeren en stengels. Deze kunnen gevuld zijn, hol of met tussenschotten. Om dit te onderzoeken, kun je het beste met je nagel een dwarsdoorsnede van de stengel/het blad maken in de lengterichting. Bij een stengel met tussenschotten zul je het volgende zien:

Algemene soorten

Het is heel wat makkelijker een plantenfamilie te leren als je al een paar soorten kent. Daarom hieronder een beschrijving van een paar algemene of opvallende soorten.

Pitrus

Pitrus, de nachtmerrie van elke boer, is een zeer algemene soort van zure bodems. De rus is vrij vors: meestal tussen de 50 en 100 centimeter. Hij bestaat uit een dichte pol van stijve, taaie stengels met een bolletje bloemen halverwege de stengel. De soort bloeit van juni tot augustus en is in veel weilanden, moerassen, natte heides en waterkanten te zien.

Biezenknoppen

Deze soort lijkt nogal op de vorige en staat vaak op dezelfde plaatsen. Twee belangrijke verschillen zijn dat biezenknoppen een erg ruwe stengel heeft en dat de bloeiwijze van biezenknoppen een stuk compacter is. Biezenknoppen staat meestal op nog iets zuurdere plaatsen dan pitrus.

Pitrus *Juncus effusus*

Biezenknoppen *Juncus conglomeratus*

Zomprus

In tegenstelling tot pitrus en biezenknoppen heeft zomprus een zeer losse bloeiwijze. Ook aan het uiteinde van de plant zijn bloemen te zien. Andere belangrijke kenmerken van zomprus zijn de holle stengel, de bladeren met tussenschotten, en de vrij spitse bloemblaadjes. Zomprus staat in vochtige graslanden, veenmoerassen en duinvaleien op vrij voedselrijke grond.

Gewone veldbies

Deze soort onderscheidt zich van de echte russen door zijn grasachtige, behaarde bladeren. Het is een soort die meestal niet hoger wordt dan zo'n 10 cm. Het meest staat de soort in graslanden en bermen. Hij bloeit al zeer vroeg: van maart tot mei.

Orchideeënkadercursus

Hou vrijdagavond 1 juni en zaterdag 9 juni vrij in je agenda. Vrijdagavond is er een lezing over orchideeën in Amersfoort en zaterdag gaan we met Barbara Gravendeel op excursie naar het verre Heerlen om alle orchideeën te scoren die er te vinden zijn.

De cursus is nog niet helemaal rond, voor informatie kun je mail sturen naar [leonietijmsma at gmail.com](mailto:leonietijmsma@gmail.com).

SJOC'en in de jaren 60

Leonie Tijisma

Van oude sok Zomer Bruijn kreeg ik een oude "beerput" te leen, om door te bladeren en er een verslag van te schrijven. Eigenlijk is het geen beerput, het is geen schriftje van één enkele NJN'er. Het is het logboek van de Afdeling Aemersfoort der N.J.N. uit de periode 1960 tot 1968. Hierin staan alle excursies uit Amersfoort en kampen en congressen bezocht door NJN'ers uit Amersfoort, geschreven en getekend door verschillende NJN'ers. In dit verslag voor het Kruipnieuws wil ik graag een aantal plantenexcursies beschrijven die rond die tijd plaatsvonden.

Excursie naar de Langbroekerwetering op 19 juni 1969

Wij vertrokken met z'n zevenen, n.m: Marijke F., Marjan M., Henk Jan V., Ineke V., Ivonne E., Trees P. en ik. We fietsten eerst met z'n zessen tot "quatre bras" en pikten daar Marijke F. op. Bij de Langbroekerwetering probeerden we eerst in de "Lunenburg" in te breken, doch men had een nieuw slot op de deur gemaakt. Na deze mislukking probeerden we het op "Weerdenstein". Hier kwamen we tot

op het voorplein. Daar bleven wij toen een tijdje, want er waren leuke dingen; o.a. Rolklaver, witte klaver, rode klaver, wilde aardbei, boterblom, paarse smeerwortel, paarse dovenetel, nachtschade, moerasandijvie, groot bloemmuur, moeraspinksterbloem, pijpenkruid, witte smeerwortel, esdoorn, zuring en paardestaart. Marijke ving een Lisnura pumilio. Verder hoorden we nog een tuinfluiter, die we even later zowaar te zien kregen. Dit spelletje ging goed, totdat Ivonne, die een eind was afgedwaald, door de boswachter werd gevonden. Hierdoor waren we genoodzaakt onze biezen te pakken. Na dit incidentje reden we verder de wetering langs richting Wijk bij Duurstede. Ook tochtten we nog een paar kersen uit een boomgaard. Na nog een gebbetje gingen we weer naar huis over een binnenweggetje. Op dit tochtje zagen we nog een buizerd. Volgens sommigen was het een Ruigpoot, doch dat durf ik niet met zekerheid te vermelden.

Olle Renaud

Excursie naar de Appelse hei. 11 sep '60

Vertrek om 14 (?) uur van de Koppelpoort. Eigenlijk was de bedoeling een looptocht langs de Eem te maken. Maar Olle kwam met het plan naar de Appelse hei te gaan. Dus gingen we naar de Appelse heide. Wim wist wel

waar het was en wees ons de weg door voorop te gaan rijden. Hoevelaken, Zwartebroek (waar Wim dacht dat er nog orchideën bloeiden) en langs een paar weggetjes waren we bij de Appelse hei aangekomen. Hei, met hier en daar vennetjes (plasjes) waarvan een grote helemaal droog stond. We zetten onze fietsen in de schaduw onder de bomen en gingen verder wandelen. Allereerst wees Olle ons op de verschillende soorten hei. Dopheide (geslacht Erica) (ook wel aangeduid met alleen Erica) en struikheide (gesl: Callunae) Calluna vulgaris. (Olle dacht van hetzelfde geslacht). Even verder zagen we blauwe klokjesgentianen en nog verder een witte. We gingen even zitten om de tomaten te eten die Olle had gebracht en konden eens kijken naar het verschil tussen gaffeltand en haarmos. ...

Henk-Jan

Mossenlezing v. Joost van Baak zaterdag 23 febr. '63

Goede lezing, er waren van onze afdeling 5 en Joost had zelf nog 4 mensen meegenomen van afd. Bilthoven. Na afloop gehupst.

De mossenexc. van 2/3 maart olv Joost v Baak is niet doorgegaan omdat er onder de sneeuw nog geen mos te bekennen was.

7 november 1965 Mossen in de Treek met Joost v. Baak.

Opkomst: 14 mensen/waarvan 9 Amersfoorters. Ja, ja, we zijn een enthousiaste afdeling tegenwoordig! 9 Amersfoorters+Joost+Hetty+nog iemand uit B'hoven+Hans de Groot/H'sum+Wouter v.d. Vegt (A'dam 9)

We hebben veel mossen gevonden (hoe kan het ook anders met Joost als excursieleider!) waarvan ik alleen zal noemen riempjesmos (zeldzaamheid) Er word ongeveer in gelijke hoeveelheden geklunsd, geklooid en nat. hist. gedaan, een algemeen verschijnsel tegenwoordig. Verder wel gezellig.

27 maart naar het Bos v.d. Rijke Jonkvrouw

Niet erg fijn weer (regen), hierdoor ook weinig natuurhistorisch gedaan. We vonden bloeiend muskuskruid, speenkruid en bosanemoontje. Na het eten (met nu en dan een hagelbui) zijn we maar gauw naar huis gegaan.

Za. 10 september: Hazewateren o.l.v. E&G

Ook al zo'n bere opkomst: 10 (Erik, Gerard, Lieke, Margreet, Marike, Sjoukje, Willie, Joke, Hendrien, Huig en ik). Bovendien een jongeman geheten Adriaan. Fijn gesjoet en gelibeld.

Speulen en Sprielen olv Erik 12 dec 1966

Omdat Erik bezet was, heb ik maar geleden. Het weer zat ons niet mee. We hadden een stevige wind in de rug, we waren dan ook vrij snel in de Speulderbossen. Het was koud ook. Wij, Alrinus, Aad en ik, hebben de mossenflora vergeleken met die van dennebos. Op de heide, het Huinerveld, vonden we oa. *Ptilidium ciliare* (gewoon franjemos/heidefranjemos), *Pleurozium schreberi* (bronsmos), vele korstmossen en *Pohlia nutans* (gewoon peermos). In het dennebos vonden we o.a. *Aulacomnium androgynum* (gewoon knopjesmos), *Plagiothecium undulatum* (gerimpeld platmos) en *Lophocolea bidentata* (gewoon kussentjesmos).

Hoy, Gerard

5 april 2007, 40 jaar verder...

Erg leuk en interessant om eens een oude bup door te bladeren. Deze zeer gewaardeerde, ondertussen oude sokken uit Amersfoort tonen veel overeenkomsten met het huidige Amersfoort. Door weer en wind gaan wij op excursie, ook nu wordt er nog vaak naar mossen gekeken, alhoewel we de gebieden nu wat dichterbij zoeken. De Appelse hei, even naar Wijk bij Duurstede en vogelen ver voorbij Harderwijk, dat hebben we nog niet gedaan.

Verder is het taalgebruik heel opvallend. 'De schouwburg van het congres in Meppel is mieters, de eigenaar iets minder.' of 'Deze excursie was beregoed.'

En uiteraard zijn ook de NJN'ers van nu niet vies van *gebbetjes* (=grapjes/geintjes) en wordt er nog steeds veel gegeten en eten uitgedeeld.

Wat mij betreft mag de afdeling nog minstens 40 jaar zo door gaan. Ik heb dan de schitterende en onwaarschijnlijke leeftijd van 58 bereikt (oud!) en ben benieuwd wat de NJN'ers van 2046 van de excursieverslagen van nu vinden. Bij deze stel ik mijn beerput(ten) in 2046 beschikbaar voor archiefonderzoek.

En natuurlijk wil ik Zomer Bruijn heel hartelijk bedanken voor het lenen van deze waardevolle BP en het vertrouwen dat ik kreeg. Ik heb echt genoten van deze BP en vind het jammer dat ik maar een klein deel heb kunnen beschrijven. Er staat zoveel moois in geschreven en getekend dat ik aan een *heel* Kruiptnieuws te weinig zou hebben!

De favoriete plant van Renske

Parnassia (Parnassia palustris)

Renske Hoekstra

Een paar weken geleden werd ik blij verrast toen ik het Kruipnieuws las: ik mocht een stukje schrijven over mijn favoriete plant! Nu kon ik eindelijk eens bladzijdenlang uitweiden over een prachtige plant, zonder dat ik raar werd aangekeken. Tegelijkertijd bekwam me een gevoel van zenuwachtigheid, want wat was eigenlijk mijn favoriete plant? Had ik die wel? Zou ik andere planten geen minderwaardigheidscomplex bezorgen bij zo'n groot eerbetoen aan welk nietig plantje dan ook? Goed, schuldgevoelens opzij gezet, en eens gaan bladeren in excursieboekjes en flora: aan welk gewas had ik een mooie herinnering en waarom. Vele plantjes passeerden de revue, tot ik uiteindelijk bij Klokjesgentiaan uitkwam. Ik keek nog even in het Kruipnieuws, maar wat schetste mijn verbazing: Jorijn had ook al Klokjesgentiaan als favoriete plant. Herstart zoektocht. Mijn flora valt open bij een bladzijde waar een gedroogd plantje op ligt: ja, dat wordt hem! *Parnassia palustris*, aangenaam.

Hoewel ik al vaak van *Parnassia* had gehoord, viel het plantje mij afgelopen zomer voor het eerst op. Op vakantie in Drenthe ontdekte ik dit plantje en het viel mij direct op vanwege de mooie hartvormige bladeren en groene aderen in de witte kroonblaadjes.

Deze nazomerbloeier wordt ongeveer 30 cm hoog en heeft een lange steel. Over het hele noordelijk halfrond is ze te vinden. In Nederland groeide *Parnassia* vroeger vrij algemeen op de veengronden en zandgronden (en in Zuid-Limburg op het krijt). Inmiddels is het plantje zeldzaam door de ontwatering en hoge bemestingsplaats. Ze staat op Rode lijst 3 en is dan ook beschermd.

Parnassia wordt niet alleen geroemd om haar schoonheid, maar ook haar naam wordt veelvuldig gebruikt: verslavingsinstellingen, bloemboetieken, vergadercentra, scholen, voedselbedrijven en zelfs appartementen zijn naar *Parnassia* vernoemd! In Engeland is de *Parnassia* het symbool ('county flower') van twee districten. Wat wellicht leuk is om te weten: aan een *parnassia*bloem kun je zien hoe lang deze heeft gebloeid: elke dag groeit er één meeldraad naar buiten. En wat betreft de naam? 'Palustris' komt van het Latijn en betekent moeras. De naam 'parnassia' stamt van het Grieks: de berg Parnassos (Παρνασσός) ligt in Midden-

Griekenland en speelde in vele mythologische verhalen een rol. Tegenwoordig staan er twee ski-centra.

Is er nog meer nodig om je te overtuigen? Zoek dan eens in een vochtige duinvallei of laagveen naar dit plantje, en je sjoc-ogen zullen direct gaan twinkelen!

Ik geef de pen door aan Maartje!

Foto-impressie van PAKA St. Martens-Voeren

Viltkruid

Koppige plantjes op de Veluwe

Jasper Schilling

In 2005 heeft Natuurmonumenten een 80 hectare groot stuk oude akkergrond in beheer gekregen. Dit gebied, oude Reemst genaamd, was sinds de jaren 30 in gebruik als landbouwgebied. Natuurmonumenten heeft op dit moment nog niets gedaan met de akker, maar wel heeft een vrijwilliger van Floron hier inventarisatieonderzoek gedaan.

Nou is het natuurlijk altijd afwachten wat je vindt op

zo'n oude akker. De grond is immers behoorlijk voedselrijk, zeker omdat er in het laatste jaar maïs was verbouwd. In 2005 stonden er dan ook bijna alleen maar domme akkeronkruiden zoals Canadese fijnstraal (*Conyza canadensis*), maar tussen al dit groen stonden ook een paar

De Reemst, met opkomend Viltkruid

kleine plantjes Duits viltkruid (*Filago vulgaris*, rode lijst 1).

Het daaropvolgende jaar stond het veld al vol met Duits viltkruid (meer dan 100.000 exemplaren) en Dwergviltkruid (*Filago minima*), en tot de grote verbazing van de onderzoeker: ook Akkerviltkruid (*Filago arvensis*)!

Akkerviltkruid (*Filago arvensis*) Deze zeer zeldzame plant, (rode lijst 1) was tot 2005 niet meer in Nederland te vinden. Sinds 2005 is er één locatie bekend in Twente, en nu opeens hier in een oude akker! Ook Duits viltkruid is niet zo gewoon; hij is maar bekend van 20 kilometerhokken door heel Nederland, maar niet van de Veluwe, en nu staan er op deze akker opeens 100.000 exemplaren!

Hoe komt dit nu? Het naslaan van boeken over uitgestorven planten

Akkerviltkruid *Filago arvensis*

bleek uitkomst te bieden. Tot 1950 was Akkerviltkruid bekend van een waarnemingsplek nabij Ede, na 1950 was de soort ook daar weg. Waarschijnlijk stond dat viltkruid dus op dezelfde plaats, maar is het of door de landbouw kopje onder gegaan en komt nu weer uit de oude zaadbank op. Of het viltkruid is gewoon al meer dan 50 jaar gemist door inventariseerders omdat weinig mensen naar plantjes gaan kijken op (over het algemeen saaie) akkers.

Maar hopelijk is het viltkruid nu *back to stay*, en laat hij zich door niemand de kop indrukken: echt viltkruid vergaat niet!

Bronnen:

Lieuwe Haanstra, Viltkruid explosie op Planken Wambuis. Floronia, nr 2007-1

Van der Meijden, Heukels Flora van Nederland, 22^e druk, 1996

Het voordeel van de EHS voor planten

Leonie Tijisma

Natuur en milieu zijn actuele onderwerpen. Het leeft in Nederland, zelfs de politiek is er steeds actiever mee. Nederland wordt volgebouwd, maar ook natuurgebieden worden met elkaar verbonden. Door deze "natuurverbindingen" kunnen vogels, insecten, zoogdieren e.d. zich beter verplaatsen tussen de natuurgebieden. Dit bevordert de biodiversiteit en door deze diversiteit wordt de natuur sterker. De natuurgebieden en de verbindingen, zoals hierboven beschreven, staan landelijk ook bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Heel leuk en aardig voor al die beesten, maar wat zijn nou de voordelen voor de planten? Profiteren zij hier ook van?

In de media ligt de nadruk vooral op de grote natuur. Zo worden vele ecoducten boven snelwegen gebouwd zodat de herten en de zwijnen niet tussen de auto's door hoeven, voor zover de wegen niet afgesloten zijn voor grootwild. Nog meer tunnels worden gegraven voor dassen, marters, konijnen en zelfs voor padden! Bruggen worden doorgaanbaar gemaakt voor allerlei dieren. Vele voor vogels aantrekkelijke bomen

en struiken worden aangeplant. Voor miljoenen worden "speciale vlinderzaden" gesubsidieerd. Vele mensen strooien al die zaden in de berm zodat er een aantal vlindertjes langs komen vliegen. En de planten?

Heeft iemand daar iets over gehoord? Als je het mij vraagt wordt het rijk der planten ernstig te kort gedaan!

Alhoewel, dat valt op zich wel mee als je denkt aan de verschillende verspreidingsmethoden die planten rijk zijn. Zoogdieren, groot en klein, struinen door kruiden, struiken en bomen en nemen hierbij zaden mee in hun vacht. Door alsmaar verder te struinen blijft hier en daar wat zaad achter en nemen ze weer nieuw zaad mee. De zaden die met de vacht meegevoerd worden zijn over het algemeen van kruiden. Zaden van bosplantsoen (bomen en struiken) zijn meestal te zwaar om aan de vacht te blijven kleven. Ze eten vruchten en poepen de onverteerbare zaden ergens anders weer uit. Ook vogels zijn niet vies van vruchten. Vogels zijn, vaak nog beter dan zoogdieren, in staat zaden ver van de eetplaats uit te poepen. Vooral lijsterbessen, zuurbessen, taxussen en andere beshoudend bosplantsoen maakt dankbaar gebruik van het beperkte verwerkingssysteem van deze dieren.

Het verhaal van de bloemetjes en de bijtjes is bij ieder klein kind bekend. Insecten eten zeer dankbaar van de nectar. Daarbij blijft stuifmeel aan hun lijf plakken. Bij een bezoek aan een volgend bloemetje laat het insect stuifmeel achter en mogelijk wordt het bloemetje bevrucht.

Overige bevruchtingsmethoden kunnen plaatsvinden via de wind en het water, maar dat even terzijde.

Wat heeft dit dan te maken met die ecologische hoofdstructuur? Een hele hoop. Door alle verbindingen hebben alle dieren veel meer bewegingsvrijheid. Ze komen veel verder. Dus laten ze overal zaden, vruchten en stuifmeel achter. Op deze manier komen vele planten

langzaam op steeds meer plekken voor. Het landschap zal steeds diverser worden. In 2018 is de EHS afgerond. Alle geplande natuurverbindingen zullen dan verbonden zijn. Daarna is het kwestie van goed natuurbeheer en de natuur haar gang laten gaan. Langzaam maar zeker zullen steeds minder dier- en plantenpopulaties een geïsoleerd leven lijden. De natuur zal steeds sterker en flexibeler worden, met dank aan de ecologische hoofdstructuur!

Convo Pika Nieuwkoop

Zwemmen in de planten...

Drijvende draadwieren, Breekbaar kransblad, Bronmos, Buigzaam glanswier, Bultkroos, Plat kroos, Doorgroeid fonteinkruid, Drijvend fonteinkruid, Dwergkroos, Galigaan, Gekroesd fonteinkruid, Gele plomp, Glanzig fonteinkruid, Grof hoornblad, Groot blaasjeskruid, Groot nimfkruid, Grote waternavel, Grote waterweegbree, Holpijp, Kikkerbeet, Klein blaasjeskruid, Kleine egelskop, Knopkroos, Krabbescheer, Kransvederkruid, Kroosmos, Pijlkruid, Puntdragend glanswier, Puntig fonteinkruid, Puntkroos, Schedefonteinkruid, Slangewortel, Slijmerig draadwier, Smalle waterpest, Sterkranswier, Teer kransblad, Veelwortelig kroos, Veenwortel, Waterdrieblad, Waterhyacint, Waternetje, Watersla, Waterviolier, Watervorkje, Witte waterlelie, Zwanebloem... ín de Nieuwkoopse plassen!

Tijdens het komende pinksterweekend gaat de SJOC naar de Nieuwkoopse plassen! Dit is een goede gelegenheid om naar waterplanten te kijken. Op zaterdag 26 mei is er een excursie met de boswachter. Het doel van deze excursie is het inventariseren van de waterkant waar het riet is afgebrand. We helpen hiermee Natuurmonumenten met een onderzoek naar de effecten van het afbranden. Verder is het de ideale manier om veel over de Nieuwkoopse plassen te leren. Tot slot gaan we op zondag 27 mei op een speciale waterplantenexcursie.

Waar:

Veld van Natuurmonumenten
Hollandsekade 35
3651 LS Woerdense Verlaat
Het kampeerveld is herkenbaar aan de roeiboot midden in het weiland.

Wanneer:

Je bent op vrijdag 25 mei vanaf 19:00 welkom op het kampterrein. Er staat dan een heerlijke maaltijd voor je klaar. Het kamp zal 's ochtends 28 mei eindigen, maar zeer waarschijnlijk zal er nog wel een excursie zijn.

Kosten:

Dit kamp zal 5,50 euro per nacht kosten.

Meenemen:

Tent (of je moet een persoon meenemen die een tent heeft), matje, slaapzak, toilettas, tinnetje, mokje, flora en loupje.
Een fiets is niet verplicht, tenzij je mee wilt met een fietsexcursie.

Routebeschrijving van ns.nl

Van Woerden (Afstand 10,3 km, Tijd ± 45 minuten)

U vertrekt van Stationsplein-Noord

na 60 meter links aanhouden, Stationsweg

na 150 meter links afslaan, Oudelandseweg

na 1060 meter rechtdoor, De Kruipin Kamerik

na 190 meter links aanhouden, Van Teylingenweg (N405) Woerden volg Wilnis

na 1830 meter links afslaan, Hallehuis Kamerik

na 10 meter rechts afslaan, Mijzijde

na 3060 meter links afslaan, Houtkade

na 1380 meter rechts afslaan, Grechtkade Woerdense Verlaat

na 1770 meter rechts afslaan, Woerdense Verlaat

na 100 meter links afslaan, Korte Meentweg (N463) volg Nieuwkoop

na 530 meter links afslaan, Uitweg

na 90 meter rechts afslaan, Hollandsekade

na 80 meter bent u op uw bestemming, Hollandsekade

Als je niet met de fiets komt is er een goedkoop alternatief voor openbaar vervoer naar de kampplek. Kijk op www.derijnstreekhopper.nl. Met de bus is Woerdense verlaat slecht te bereiken.

Faciliteiten:

Luxe wc en douche aanwezig!

Regels:

Het is niet toegestaan om naar het ooievaarsnest te klimmen, naar de uilen te schreeuwen, te klagen over het eten, op welke wijze dan ook een roeiboot tot zinken brengen.

Opgeven: bij fridafeijen at yahoo.co.uk of telefonisch: 071-5280331 / 030-6956376

...Alisma plantago-aquatica, Butomus umbellatus, Calla palustris, Ceratophyllum demersum, Chara globularis var. gl, Chara globularis var. vi, Cladium mariscus, Eichhornia crassipes, Elodea nuttallii, Equisetum fluviatile, Fontinalis antipyretica, Hottonia palustris, Hydrocharis morsus-ranae, Hydrocotyle ranunculoides, Hydrodictyon reticulata, Lemna gibba, Lemna minor, Lemna minuta, Lemna trisulca, Lemna turionifera, Menyanthes trifoliata, Myriophyllum verticillatum, Najas marina, Nitella flexilis, Nitella mucronata, Nitellopsis obtusa, Nuphar lútea, Nymphaea alba, Persicaria amphibia, Pisteia stratiotes, Potamogeton crispus, Potamogeton lucens, Potamogeton mucronatus, Potamogeton natans, Potamogeton pectinatus, Potamogeton perfoliatus, Riccia fluitans, Ricciocarpus natans, Sagittaria sagittifolia, Sparganium emersum, Spigogyra setiformis, Spirodela polyrhiza, Stratiotes aloides, Utricularia minor, Utricularia vulgaris...

Het SJOC-lied

1. Met mijn flo - ra in - mijn han - den en mijn loup - je om mijn - nek, ben -
 Heb nie mand daar bij no dig: plan tjes staan voor aar. He

3 ik op zoek naar plan-tjes.-ze-ver - kla-ren-me voor gek.
 laas zag ik die ki lo me ters brand ne tels niet staan. Refr.:Want ik had rijs in de ga-ten, ik

6 zag een plan-tje staan. Kijk me nu eens sjoc-eend door het le-ven gaan. Of

9 het nu op het spoor staat een berg of naast de fiets... Ik ren naar ieder plan-tje en ver-der zie ik niets!

Het SJOC-lied

2. We reden van de helling en we gingen snel vooruit
 Ik remde voor een plantje en de rest die gleed toen uit
 Er lagen lichaamsdelen van een man of tien
 Maar ik had mijn score van die dag weer gezien!
3. Op het randje van de afgrond zag ik mooie plantjes staan
 Het leek wel wolverlei dus ik ging er achteraan
 Dat is toch echt een score, zoals je zelden ziet
 Tweedimensionaal als een hamster zag ik de diepte niet
4. Terug uit het ziekenhuis reed ik langs 't spoor
 Ertussen stonden plantjes dus ik draaide meteen door
 Een donderend geraas – de trein reed me van kant
 M'n coma is niet erg nu kan ik leven als een plant!

Neem het mee, of nog beter leer het uit je hoofd, en zing het de hele zomer uit volle borst!